

Beleidsregels - Zonnepanelen en/of -collectoren op monumenten

Maart 2014

Aanleiding

Het plaatsen van zonnepanelen en/of -collectoren op en bij monumenten is vergunningsplichtig. De verwachting is dat wij vergunningaanvragen zullen ontvangen voor het plaatsen hiervan.

Het toetsingskader vanuit de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed is in de maak, maar gezien de te verwachte verzoeken stellen wij gemeentelijke beleidsregels voor. Door middel van het opstellen van beleidsregels kan de gemeente vooraf duidelijk maken waar de eigenaar van een rijks- of gemeentelijk monument bij het plaatsen van zonnepanelen en/of -collectoren aan moet voldoen. De uitgangspunten verschaffen eigenaren op voorhand helderheid over de (on)mogelijkheden, geven de gemeente een duidelijk toetsingskader en maken een consequente advisering door de Commissie Cultureel Erfgoed mogelijk.

Zonne-energie

Zonne-energie wordt actief benut met behulp van zonnepanelen. Deze zijn in twee categorieën in te delen:

1. Zonnecollector voor het opvangen van warmte voor de verwarming van water. Het verwarmde water wordt vaak opgeslagen in een boiler, de temperatuur kan oplopen tot 90 °C.
2. PhotoVoltaische panelen (PV), de zonne-energie wordt direct omgezet in elektrische energie. In Nederland worden de PV-panelen via een wisselstroomomvormer met de stekker direct op het elektriciteitsnet aangesloten. Overproductie wordt aan het net geleverd. Bepaalde typen verbruiksmeters lopen dan achteruit.

Omgevingsvergunning

- Het aanbrengen van zonnepanelen en -collectoren op, aan of nabij het monument is altijd vergunningplichtig op grond van de Woningwet, de Monumentenwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Er is altijd een omgevingsvergunning nodig.
- Als de cultuurhistorische waarden onevenredig worden aangetast, wordt een omgevingsvergunning geweigerd. Dit ter beoordeling van het college (i.c. na advies van de Commissie Cultureel Erfgoed).

Algemene uitgangspunten voor rijks- en gemeentelijke monumenten

Voor monumenten weegt de zichtbaarheid van de panden vanuit de openbare ruimte en de inpassing in de architectuur van het pand zwaarder dan de optimale plaatsing van de panelen. Mogelijk kan dit tot gevolg hebben dat het rendement van de panelen minder hoog is omdat de panelen niet optimaal op de zon zijn georiënteerd.

- Zonnepanelen en -collectoren zijn onder voorwaarden toepasbaar op daken.
- Zonnepanelen en collectoren mogen niet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
- Plaatsing op een plat dak heeft de voorkeur boven plaatsing op een schuin dak.
- Bij het plaatsen van de panelen is de inpassing van de panelen aan de bestaande vormgeving van het pand belangrijker dan de optimale stand ervan.

- De oorspronkelijke dakbedekking mag enkel verwijderd worden wanneer dit omkeerbaar is. Het heeft de voorkeur de dakbedekking niet te verwijderen.
- De constructie van het bestaande dak moet de verhoogde belasting van het gewicht van de panelen kunnen dragen. Dit dient te worden aangetoond.

Criteria voor zonnepanelen en –collectoren:

- Zonnepanelen en/of -collectoren zijn ondergeschikt in het dakvlak en in het bebouwing- en straatbeeld;
- Zonnepanelen en/of -collectoren moeten reversibel worden aangebracht, dat wil zeggen dat de ingreep weer ongedaan gemaakt kan worden zonder blijvende schade aan het pand. Bijvoorbeeld, bij pannendaken middels haken net boven het pannendak;
- Plaatsing van zonnepanelen en/of –collectoren is alleen mogelijk op daken. In het buitengebied is plaatsing op het maaiveld mogelijk, onder nader te stellen voorwaarden;
- De kleur van de panelen en collectoren is zoveel mogelijk overeenkomstig het achterliggende dakvlak;
- De randen van de panelen moeten in dezelfde kleur worden uitgevoerd als de panelen zelf teneinde een zo rustig mogelijk beeld te krijgen;
- Op een schuin dak geldt, dat zonnepanelen en onder dezelfde hellingshoek van het dakvlak moeten worden geplaatst;
- Op een plat dak geldt de zonnepanelen en/of -collectoren binnen een hoek van 15 graden t.o.v. het dak liggen, met een minimale afstand tot de dakrand van 1 meter;
- Als er meerder soorten daken aanwezig zijn, gaat de voorkeur uit naar platte daken boven schuine daken. Als er bijgebouwen zijn zonder of van ondergeschikte cultuurhistorische waarde heeft plaatsing op daken van deze gebouwen de voorkeur;
- Het percentage van een hellend dakvlak dat van zonnepanelen wordt voorzien mag inclusief dak-doorbraken (dakkapellen, dakramen en overige toegevoegde elementen) maximaal 60% bedragen van het betreffende dakvlak;
- Zonnepanelen dienen zo laag mogelijk in het hellende dakvlak te worden aangebracht, met dien verstande dat ten minste drie dakpannen aan de onderzijde vrij worden gelaten. Aan de bovenzijde van het hellend dak dienen ten minste vier dakpannen vrij te worden gelaten;
- Zonnepanelen en/of –collectoren moeten zo worden aangebracht dat zij minstens vier dakpannen van de dakrand verwijderd blijven; waar sprake is van een dak met vier schilden moeten de panelen of collectoren minstens vier dakpannen verwijderd blijven van het punt van samenkomst in de nokvorst en de hoekkepers aan weerskanten van het schild;
- Zonnepanelen dienen in een aaneengesloten patroon te worden geplaatst, bij voorkeur een rechthoek;
- Bij plaatsing op een dak van een monument met een kapconstructie die van cultuurhistorische waarde is kan het college de initiatiefnemer vragen een rapport te overleggen waarin wordt aangetoond dat de constructie niet wordt aangetast en de verhoogde belasting van het gewicht van de panelen kan dragen.

Geen zonnepanelen en -collectoren

- Op monumenten zoals kerken, molens en kastelen zijn zonnepanelen en/of –collectoren niet toegestaan.
- Op rieten daken zijn zonnepanelen en/of –collectoren niet toegestaan. Dit in verband met brandgevaar en technische uitvoerbaarheid.
- Bij daken die gedekt zijn met zeldzame dakbedekking zoals koper, zink, lood en Oestgeester dakpannen zijn zonnepanelen of collectoren niet toegestaan.